

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Novissima Polyantha, In Libros XX. Dispertita

Dominicus

Francofurti, 1613

Prophetia

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97211](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97211)

• Homo Isaac, vt flaretis in prelio in die Domini. Vident vana, & diuinant mendacium, dicentes: Ait Dominus, cum Dominus non miserit eos, & perseverauerunt confirmare sermonem. Nunquid non visionem cassam vidistis, & diuinationem mendacem loquenti estis? & dicitis, ait Dominus: cum ego non sim locutus. *Ezech. 13.*

Simplices seducunt.

Si furgerit in medio tui propheta, aut qui somnium se vidisse dicat, & praedixerit signum atque portentum, & euaserit, quod locutus est, & dixerit tibi, & camus & sequamur deos alienos, quos ignoras, & seruiamus eis: non audies verba prophetae illius, vt omnium, quia tentat vos Dominus Deus vester, vt palam fiat vrum diligatis eum an non, in toto corde, & in tota anima vestra. *Deut. 13.*

Stupor & mirabilia facta sunt in terra, prophetae prophetaabant mendacium, & faceretes applaudebant in omnibus suis. *Iere. 23. 5.*

Et in prophetis Hierusalem vidi similitudinem adulterantium, & iter mendacii: & confortauerunt manus pessimorum, vt non conuertatur vnusquisq; a malitia sua. *23.*

Hec dicit Dominus exercituum: Nolite audire verba prophetarum, qui prophetaunt vobis, & decipiunt vos. Visionem cordis sui loquuntur, non de ore Domini. *Ibid.*

Audiui, quae dixerunt prophetae, prophetantes in nomine meo mendacium, dicentes: Somnauimus, somnauimus. Vsq; quo istud est in corde prophetarum varicinantium mendacium, & prophetantium seductiones cordis sui? *Ibid.*

Prophetae tui viderunt tibi falsa & stulta, nec aperiebant tibi iniquitatem tuam, vt te ad poenitentiam euocarent. *Thren. 2.*

Prophetae autem eius limabant eos absque temperamento, videntes vana, & diuinantes ei mendacium. *Ezech. 31.*

Scitote Israel stultum prophetam insanum virum spiritualem. Speculator Ephraim cum Deo meo: propheta laqueus ruinae factus est super omnes vias eius, insania indomo Dei eius. *Osee 9.*

Surgens enim pseudochristi & pseudoprophetae, & dabunt signa & prodigia. Nolite credere. *Matth. 24.*

Nam eiusmodi pseudoapostoli sunt operarii subdoli, transfigurantes se in apostolos Christi. *2. Cor. 11.*

Videat ne quis vnde decipiat per philosophiam & inanem fallaciam, secundum traditionem hominum, secundum clementiam mundi, & non secundum Christum. *Coloss. 2.*

Fuerunt vero & pseudoprophetae in populo, sicut & in vobis erunt magistri mendaces, qui introducent fecas perditionis, & cum qui emitt eos, Deum negant. *2. Pet. 2.*

Hoc primum scientes, quod venient in nouissimis diebus illusores. *3.*

Falsis se produnt.

Propheta autem, qui arrogantia deprauatus voluerit loqui in nomine meo, quae ego non praecipii illi, vt diceret, interficietur. *Deut. 18.*

Sacerdos & propheta nescierunt praee ebrietate, absorpti sunt a vino, & rauerunt in ebrietate, nescierunt videntem, ignorauerunt iudicium. *Esa. 28.*

Propheta eius vesani, viri infideles, *Sophon. 3.*

Attendite a falsis prophetis. Nunquid colligunt de spinis vvas aut de tribulis ficus. *Matth. 7.*

Pannam super se inducunt.

Propheta autem ille, aut fictor somniorum interficietur, quibus locutus est, vt auerteret vos Domino Deo vestro, qui redemit vos de domo seruitutis. *Deut. 13.*

Propheta docens mendacium, ipse est cauda. *Esa. 9.*

Idcirco haec dicit Dominus de prophetis, qui prophetaunt in nomine meo, quos ego non misi in gladio & fame consumentur prophetae illi, & populi, quibus prophetaunt, erunt proiecti in viis Hierusalem, praefame & gladio. *Ierem. 14.*

Propheta neq; & sacerdos pollutus sunt, & in domo mea inueni malum eorum, dicit Dominus. Idcirco via eorum erit quasi lubricum in tenebris, impellentur & corruent in ea: afferam enim super eos mala, annum visitationis eorum, ait Dominus. *23.*

Hec dicit Dominus Deus: Super prophetas, qui seducunt populum meum, qui mordent dentibus suis, & praedicant pacem, & si quis non dederit in ore eorum quippiam, sanctificant super eum ratiuum, propterea vox vobis pro visione erit, & tenebrae vobis pro diuinatione. *Mich. 3.*

SENTENTIAE PHILOSOPHICAE.

Prophetam videntem vocant prisci, quia per videntem sapiens intellegitur, cum insipientes caeci sunt. *Philo de migratione Abraham. 11.*

Prophetae, vt ait Auicenna, Angelorum species cernunt, & ipsorum audiunt voces. *Fic. in Apolog.*

Prophetiam talem trisariam diuidere possumus, cum daemonibus ipsi, aut quae reuelant norunt, aut a superioribus discunt da-

monibus, aut a bonis erudiuntur spiritibus. *Ioan. Franc. Pic. Mirand. de praenotione. l. 4. c. 9.*

Prophetae falsi aut a bonis erudiuntur spiritibus, aut a malis, quae, quae falsa prophetae reuelant, a bonis hauserunt, & id habuerunt, aut solum manifestant, quae spiritali eorum natura sunt cognita, aut quae a superioribus edocti sunt: primi generis Balaam & Salmale. *idem.*

Prophetae falsi ex demonum inspiratione vera praedicta possunt, nam ipsi ex oculis interdum vera respondebant, possunt enim multa scire vi naturae, quae reuelare possunt hominibus incognita, natura enim hominibus superiores sunt. *Ioan. Franc. Pic. Mir. de praenotione. l. 4. c. 6.*

Prophetae veri differunt a falsis in hoc, quia veri semper vera sanantur, falsi non semper falsa: nam interdum vitium Deum emittunt, vt inde veritas veniat, & proprie falsus est, qui licet a vera falsa profatur. *idem, ibid.*

Prophetae falsa differunt a diuinatione: quia semper in falsa prophetae daemones reuelant, in diuinatione non semper daemones reuelant: haec expresso & suppresso pacto male facta sua persequuntur, illa expresso duntaxat pacto pollicuntur. *ibid.*

Prophetae est passio transiens, non enim semper prophetae prophetantur. *Ioan. Franc. Pic. Mir. de praenotione. l. 7. c. 4.*

Prophetae ex fructibus probandi sunt, & praecipuum est veritas non fucata; non adulterata, sed pura, & nitida, quam aliam gignit humilitas, quae non meretur illud non elata, non peritax, non iniquita, non garula, non auri aut bonorum fluctuanda, nec vani finis cupida, nec sapiens in oculis suis: rancore, auctoritate bonorum, doctoremque virorum vtens. Porro, de diuinationibus vexitur, aut libenter paritur, aut certe desperat furit: si aliis prophetis conformes sunt, quorum alii odo habent & vixati, alii iniuriis affecti, alii inani regum vel populorum tribu trucidati, & demum si verax cognoscatur. *idem ibidem ibid. capite 2.*

Prophetae veris habere fidem munus est Dei, falsi quoque credulitatem. *idem, ibid. c. 5.*

Prophetae animi nudum a Deo ab omni cupiditate habere oportet. *ibid.*

Propheta ab eo dicta est, qui videre, & maxime futura, se non praedicaret. Idem apud Graecos praedictio. *Ioan. Franc. Pic. Mirand. de praenotione. l. 2. c. 1.*

Prophetae a praedico dicitur, nec omnis, qui praedico proprie propheta habetur, nec omnes prophetae veri sunt, sed alii falsi & qui veri, semper numeris omnibus non intelligunt, quae explicant, sed ambigue alii, alii sub aenigmatibus, alii citae & aperte. *idem, ibid. c. 2.*

Prophetae futere manci, qui significationes illarum rerum non videbant, non intellexerunt. *ibid.*

Prophetae constituit illustratio mentis, & oculorum interna reuelatio, etiam si exteriores notas non vident, & qui possunt futura etiam nisi nescit, quae proferunt. *Ioan. Franc. Pic. Mirand. de praenotione. l. 2. c. 2.*

Prophetae vere intelligitur, qui visionum apparitionem, ac notarum menti inspiratam significantiam ex reuelatione accipit, ea profertens, cum tempus expostulat: duo enim requiruntur acceptio seu appresentatione & iudicium: ac cum naturalis intellectus futura contingentia per se proprie extendi non possit, superuenit illi illabi necesse est, ex quo iudicium, & futurorum illa cognitio profuit, quae reuelatio dicitur. *idem, ibid.*

Propheta interdum est, etiam non sunt species, infunduntur enim quandoque intelligentiae rerum ex lumine abque specie illa habili, qui nobilissimus est modus. *Ioan. Franc. Pic. Mirand. de praenotione. l. 2. c. 2.*

Prophetiam supernaturalem lumine exactam habere debent: quo illustratur prophetae mens ad ea noscenda, quae pollicentur aliis inuulgant, etiam quandoque quae vident, non profertent, tempus enim non expedit, quaque semper beneficentissimum. Deum per reuelationes ipsas aut in vniuersum, aut in particulari hominum saluti consulat, non futura modo, sed & praesentia faciens. *idem, ibidem.*

Prophetae lumen ad diuinam essentiam intrandum non pertrahit, id enim luminis gloriae, quod perfectius est, & fides laetitia accedit, officium est, quod exuberanter Deus beatis largitur. *Ioan. Franc. Pic. Mirand. de praenotione. l. 3. c. 3.*

Prophetiam aut natura aut studio acquiri posse fallum est, sed a solo Deo magna erga homines beneuolentia proficitur. *Ioan. Franc. Pic. Mirand. de praenotione. l. 2. c. 4.*

Prophetae vera reuelatio lumen est prophetae intellectui diuinitus instat passiois, transeuntis insulsum, saluti conditans, & maxima cum certitudine eorum notas rerum ostendans, quae humanae postimum cognitioni naturaliter occultantur. *idem, ibidem.*

Prophetae ex astris pendere non potest, aut ex siderum configurationibus praeteri sopitis hominibus, vt accide ex diuina reuelatione eius luminis beneficio, quod futura monstrat, distinguat & indicat. *ibidem.*

Prophetae reuelationis triplex est modus, aut enim per an-

PC
POLYANT

arborem, fructum bonum non ferentem, sine omni hesitatione illam excidit, ac velut inutilem in ignem conicit: Sic magister vere Christianus cum falsos Evangelii pastores ac prophetas audit, deponit, & ex vinea Domini eiicit, in Psalm. Vide Sacerdos.

Prosperitas.

DEFINITIO ET ETYMOLOG.

Prosperitas, Graece vnuq; as n, & vnuq; eiv, prosperor dicitur. Prosperitas Hebr. Ascher, felicitas: & Schalem, pax. Haec enim sunt comites prosperitatis. Est autem prosperitas felicitas & ad votum successus. Venit autem a spe, vnde & prosper felix, hoc est, qui spem nostram implet. Vnde prospera sidera, tempora, loca, fines, actiones, successus. Item felix, qui spe sua potitus est.

LOCI BIBLICI.

Prosperitas a Deo est, Gen 39.2.1. Sam.28.14.2. Sam.5.10.2. Reg.18.1. Paral.11.9. Et 17.8. Et 18.5. Et 12.11.2. Paral.11. Et 14.6. Et 15.9. Et 17.3. Et 20.39. I. Psalm.25. v.5. Et 90.7. Prov.3.33. Eccl.3.13. Esa.14.3. Et 26.12. Joel.2.20. Zachar.8.11. Prosperitas impiorum, & eorumdem repentinus interitus, Job.21.1. Et c. I. Psalm.37. vers. 10.35. Esa.41.12. prosperitatemque Deum promissa, I. Par.22.2.13.2. Par.19. Et 11. Et 20.20. Et 26.5. Et 27.6. Et 31.21. Et 32.3. I. Esd.8. v.22.23. I. Psalm.25. v.13.14. Esa.1.19. Et 30.23. Et 48.18. Et 58.8. Ierem.7.22. Et 22.4. Et 32.39. Ose.2.21. Prosperitas in Ecclesia restituta, Ierem.31. v.12.14. prosperitas interdum periculosa, I. Tim.6.17.

PATRVM SENTENTIAE.

Nemo frangitur aduersorum molestia, qui prosperorum delectatione non capitur, Aug. de Verb. Dom. lib. 2.

Nemo gratuletur homini, qui prosperatur in vita sua, cuius peccatis deest vltor, & adest laudator. Maior hic ira Domini est: irruit enim Dominum peccator: vltor patitur, id est, vt correctiois flagella non patitur, in I. Psalm.7.

Magnae virtutis est cum felicitate luctari, ne illiciat, ne corrumpat, ne ipsa subuertat felicitas, magnae, inquam, virtutis cum felicitate luctari: magna felicitatis est, a felicitate non vinci. De Verb. Dom. cap. 13.

Ideo Deus felicitatibus terrenis amaritudines miscet, vt illa quaeratur felicitas, cuius dulcedo non est fallax. Super Mattheum sermone 29.

Prospera huius mundi asperitatem habent veram, iucunditatem fallax, certum dolorem, incertam voluptatem, durum laborem, timidam quietem, rem plenam miseriae, spem beatitudinis inanem. Epist. 36.

Nulla res longa mortalium, omnique felicitas seculi dum tenetur, amittitur, quum enim tribulationis tempus aduenit, omne quod praeteritum est, nihil adiuuat sustentem. Super Esa. l. 7.

Difficile, imo impossibile est, vt praesentibus & futuris, qui fruatur bonis vt hic ventrem, & ibi mentem impleat: vt a deliciis ad delicias transeat, & in vitro quae seculo primus sit, vt in terra & in caelo appareat gloriosus. in Epist.

Si haberes sapientiam Salomonis, si pulchritudinem Absolonis, si fortitudinem Samsonis, si longevitatem Enoch, si diuitias Croesi, si felicitatem Octauiani, quid profuit haec, quum tandem caro datur veribus, & anima demonibus cum diuite sine fine crucianda? in Matthe. 27.

Sancti viri quum sibi suppetere prospera huius mundi conspiciunt, pauca suspitione turbantur: timent enim, ne hic laborum suorum fructus recipiant: nec timent, quod diuina iustitia latens in eis vulnus aspicat, & exterioribus os vulneribus curans ab intimis repellat. Greg. in Moral.

Quem nec abundantia in superbiam eleuat, nec in necessitate cupiditas irritat, nouit abundare, nouit penuriam pati, sup. Exech.

Manifestum perditionis indicium est, quando affectus iniquitatis subsequens fauet affectus, & nulla contrarietas impedit quod mens perueria concepit. in Moral.

Quum quis potitus in prosperitate diligitur, incertum est, vtrum prosperitas, an persona diligatur. Amisso autem felicitatis interrogat vim dilectionis: nec prosperitas quippe amicum iudicat, nec aduersitas inimicum celat, ibid.

Iustus amplius placet ex aduersitate mala perpeti, quam ex prosperitate terrenae dispensationis cura fatigari. ibid.

Saepe Omnipotens Deus, cum auare menti vehementer irascitur, prius ei permittit ad votum cuncta suppetere, & post haec per vltionem subtrahit, vt pro eis debeat supplicia aeterna tolerare. Greg. lib. 25. Moral.

Prasentis vitae prosperitas innocentiae testis non est: quia multi ad perennem vitam per flagella redeunt, & plerique ad finita supplicia perducendi sine flagello moriuntur. ibid.

Prasentis vitae prosperitas aliquando idcirco datur, vt ad meliorem vitam prouocet: aliquando, vt in aeternum penitus damnet. in I. Esd.

exteriorem offeruntur obiecta, quae rerum futurae... SIMILITVDINES... ptores imitantur arte naturam, colores colorantes, visibiles corporum... Prosperitas a Deo est, Gen 39.2.1. Sam.28.14.2. Sam.5.10.2. Reg.18.1. Paral.11.9. Et 17.8. Et 18.5. Et 12.11.2. Paral.11. Et 14.6. Et 15.9. Et 17.3. Et 20.39. I. Psalm.25. v.5. Et 90.7. Prov.3.33. Eccl.3.13. Esa.14.3. Et 26.12. Joel.2.20. Zachar.8.11. Prosperitas impiorum, & eorumdem repentinus interitus, Job.21.1. Et c. I. Psalm.37. vers. 10.35. Esa.41.12. prosperitatemque Deum promissa, I. Par.22.2.13.2. Par.19. Et 11. Et 20.20. Et 26.5. Et 27.6. Et 31.21. Et 32.3. I. Esd.8. v.22.23. I. Psalm.25. v.13.14. Esa.1.19. Et 30.23. Et 48.18. Et 58.8. Ierem.7.22. Et 22.4. Et 32.39. Ose.2.21. Prosperitas in Ecclesia restituta, Ierem.31. v.12.14. prosperitas interdum periculosa, I. Tim.6.17.